

Oppsummering HT storfe i 2019

Generelt

Harald Holm og Åse Margrethe Sogstad har det siste året vært ansatt i HT-storfe. HT-storfe og HT-sau ledes av Synnøve Vatn. I 2019 har HT-storfe arbeidet mest med Kontrollprogrammet for bekjempelse av BRSV og BCoV, dyrevelferdsprogram for storfe, utvikling av klauvapp for registrering av klauvsjukdom med mottak i dyrehelseportalen, opplæring i klauvskjæring og klauvsjukdommer, hindre spredning av digital dermatitt og nye bransjeretningslinjer for omsetning av storfe. Det går mye tid på å besvare henvendelser fra veterinærer, produsenter, klauvskjærere, rådgivere og ulike etater. De fleste av aktivitetene i Handlingsplanen for 2019 er gjennomført og det refereres til denne for detaljer.

Samarbeidsråd 2019

TYR: Oddbjørn Flataker med vara Kristian Heggelund

TINE: Johnny Ødegård med vara Harald Volden (som ble erstattet av Eirik Selmer Olsen i mai)

GENO: Mari Bjørke

KLF: Ida Mathisen

Q: Geir Vestly

NORTURA: Asgeir Svendsen, som er erstattet av Einar Risnes

ANIMALIA: Ola Nafstad

Samarbeidsrådet hadde to møter i 2019.

Arbeidsutvalg 2019

TYR: Kristian Heggelund

TINE: Anne Cathrine Whist

GENO: Knut Ingolf Dragset

KLF: Ida Mathisen

Q: Heidi Stenseng

NORTURA: Asgeir Svendsen

ANIMALIA: Harald Holm, Åse Margrethe Sogstad, Synnøve Vatn

Arbeidsutvalget hadde to møter i 2019.

Prioriterte områder i 2019

- Drive Kontrollprogrammet for virussjukdommene BRSV og BCoV
- Dyrevelferdsprogram for alle storfebesetninger i samarbeid med faglagene i landbruket.
- Tilby kurs og opplæring av klauvskjærere, produsenter og veterinærer. Bidra til at alle storfebesetninger har tilbud om oppfølging av klauvhelse
- Iverksette tiltak for å dokumentere forekomst og redusere spredning av smittsomme klauvsjukdommer
- Informere om og initiere tiltak som sikrer effektivt smittevern i storfeholdet, inkludert tiltak for smittefri livdyrhandel.

Kontrollprogrammet

Harald Holm har vært ansatt som prosjektleder i Kontrollprogrammet for BRSV og BCoV siden 1.1 2017. Målet for Kontrollprogrammet er å redusere smittespredning og forekomst av de to virusene. I 2019 er følgende tiltak prioritert: Informasjon mot produsenter og veterinærer, øke antallet produsenter som sender inn prøve for å få status. HT storfe har brukt mye tid og ressurser på evaluering av de laboratorieanalysene som har vært brukt.

Også i 2019 kjørte vi en prøvetakingskampanje der utsending av materiell til alle storfeprodusenter med mordyr ble gjennomført. HT-storfe organiserte og fikk hjelp med pakking av en vernet bedrift.

Resultatene viser tilbakegang når det gjelder spredning av BRSV viruset. Det ser ut til å ha vært en epidemi med BRSV i 2019. BCoV har derimot gått tilbake. Dette kan leses ut av både prøveresultater og innmeldte mistanker til Tines Beredskapstelefon. Antall henvendelser til Tines Beredskapstelefon er nå enda lavere enn sesongen 2018/2019. Det tyder på en vesentlig nedgang i klinisk BRSV- og BCoV-sykdom.

Antallet helsestorfebesetninger økende. Antallet per 31.12.19 er ca. 400. Det er arbeidskrevende å drifte dette systemet.

Helsetjenesten for storfe har fra 1.november 2018 gått inn i TINEs beredskapstelefon to dager per uke. I perioder av året medfører dette en del arbeid.

Publikasjoner

HT-storfe har skrevet ca. 30 artikler i ulike norske husdyrbruksfaglige tidsskrifter; Praksisnytt, Norsk veterinærtidsskrift (HT-spalten), Buskap, Tyr-magasinet, Bondevennen, Norsk Landbruk m fl.

Dyrehelsekurset til Animalia ble lansert i siste del av 2019. Storfedelen ble lansert først. Nyhetsbrev til storfeprodusenter ble lansert høsten i 2019 med utgave 1. Vi har hatt informasjon i det felles HT sau/HT storfe nyhetsbrevet til veterinærer.

Vinkelsliper'n, nyhetsbrev til medlemmer i Norsk klauvskjærerlag, er sendt ut to ganger.

HT storfe har vært medforfatter på to vitenskapelige publikasjoner:

Johnsen JF, Sørby J, Mejdell CM, Sogstad ÅM, Nødtvedt A, Holmøy IH. [Indirect quantification of IgG using a digital refractometer, and factors associated with colostrum quality in Norwegian Red Cattle. Acta Vet Scand. 2019.](#)

Johnsen JF, Chincarini M, Sogstad ÅM, Sølverød L, Marie Vatne M, Mejdell CM, Hänninen L. Salivary IgG levels in neonatal calves and its association to serum IgG: an observational pilot study. Translational Animal Science 2019.

Utarbeidelse av materiell

Det er revidert et faktaark om avlving av storfe på gården og produsert faktaark om digital dermatitt.

Kurs og seminar

HT-storfe har arrangert seminar for ansatte i organisasjonene bak HT storfe.

HT-storfe har arrangert ett nybegynnerkurs i klauvskjæring på Jønsberg og kurs for veterinærer i klauvskjæring og klauvhelse i Grong.

HT-storfe har bidratt i utarbeidelse av Dyrehelsekurs inkludert smittevernplaner (e-læring).

HT-storfe var med som faglig ansvarlig på SEVU-kurset «Veterinæren og det moderne storfeholdet-modul miljø og klauvhelse» og hadde flere forelesninger på kurset.

Forelesninger og presentasjoner

Kontrollprogrammet ble presentert muntlig på European Bovine Congress. Det er arrangert en rekke smittevernmøter (kontrollprogram og klauv) for ammeku- og mjølkeprodusenter i Oppland, Hedmark, Akershus, Sogn, Møre og Romsdal våren i 2019. Høsten 2019 ble det kjørt en tilsvarende runde på 4 steder i nordre Trøndelag og på Finnøy, der også dyrevelferdsprogrammet var tema. Alle produsentmøtene har blitt kombinert med møter for praktiserende veterinærer på kvelden, med samme tema.

Det er holdt innlegg på Agrovisjon i Stavanger.

Animalia hadde også opplegget for en kursdag for Tine på Jæren i desember.

Veterinærstudenter NMBU veterinærhøgskolen om kontrollprogrammet, smittevern og sjukdomsbekjempelse. Det er avholdt møter for livdyravdelinger om nye anbefalinger for omsetning av storfe.

Det er holdt undervisning for studenter på Ås, Blæstad og NMBU veterinærhøgskolen og ansatte i Norgesfôr.

HT storfe hadde også innlegg på veterinære fagdager, Storfe 2019, halvveisseminar i forskningsprosjekt om DD og årsmøte i norsk og svensk klauvskjærerlag.

Helsetjenesten for Storfe var medarrangør og bidragsyter på Animalia sitt seminar på Gardermoen om «smittesikre bygg».

Bransjeretningslinjer for smittesikker livdyrhandel

Grappa som arbeider med “smittesikker livdyromsetning” er snart klare med retningslinjene. Utviklingsarbeid på elektronisk livdyrattest og å få klauvregistreringer inn i DHP gjør at retningslinjene som gruppa skal komme med ikke blir helt ferdigstilt i denne omgang, men i 2020.

Handlingsplan digital dermatitt

Det er etablert en handlingsplan for å redusere spredningen av digital dermatitt. Mange aktiviteter er videreført / initiert, hvorav de mest ressurskrevende er nyutvikling av klauvskjærerprogram (nordisk samarbeid) og mottak av klauvdata i dyrehelseportalen (DHP) inkludert beregning av “klauvstatus” basert på klauvskjæringsrutiner og forekomst av digital dermatitt og klauvspalteflegmone.

Handlingsplan dyrevelferd og dyrevelferdsprogram storfe

Det ble etablert ei gruppe sammensatt av representanter fra næringa som har produsert næringas handlingsplan for dyrevelferd. Det viktigste punktet på planen er å etablere dyrevelferdsprogram på storfe. Dette arbeidet vil fortsette i 2020. Det er et mål at Dyrevelferdsprogrammet skal være klart for utprøving fra 2021.

Andre oppgaver og prosesser

HT storfe er fortsatt sekretær i Norsk klauvskjærerlag.

Arbeidet med elektronisk livdyrattest har startet.

HT storfe har vært i arbeidsgruppe som skal revidere nordisk klauvatlas, utvikle ny KlauvApp og ICAR working group som har jobbet med anbefalinger for overvåkning av halthet hos mjølkeku.

Forskningssamarbeid

“Digital dermatitis – a contagious foot disease threatening animal welfare” HT-storfe sitter i prosjektgruppa og bidrar noe inn i prosjektet

“BoviPar”: HT-storfe sitter i prosjektgruppa og Animalia bidrar med midler og data.

DISease control in a COW population, Discow er et omsøkt forskingsprosjekt som NMBU leder og Animalia støtter.

«Diginostics» er et IPN-prosjekt som ble innvilget i 2019, som ledes av Animalia og med bidrag fra HT-storfe.

“Norwegian Airways”: HT storfe sitter i prosjektgruppa

«WellCow»: sitter i prosjektgruppa

HT storfe har initiert to fordypningsoppgaver i samarbeid med NMBU veterinærhøgskolen (dødfødsler hos kalv og utvikling av forekomst digital dermatitt i enkeltbesetninger)

Egen oppdatering

Harald Holm har tatt et kurs ved universitetet i Århus med tema «Dyrevelferdsvurdering på besetning». Kurset er en del av et mastergradsstudium. Størrelsen er 7,5 vektall.

Åse M Sogstad deltok på konferansen “Lameness in ruminants” i Tokyo.

Vedlegg:

Helsetjenesten for storfe		
Inntekts- /kostnadsart	Regnskap 2019	Budsjett 2019
<i>Alle tal i hele tusen:</i>		
Salgsinntekter	449	100
Omsetningsavgift melk	3 700	3 726
Omsetningsavgift storfe, svin, sau/lam	2 726	2 726
Sum inntekter	6 875	6 552
Kostnader		
Personalkostnader	2 010	2 030
Husleie og andre kostnader lokaler	105	112
Leie og kjøp av driftsmateriale	4	0
Vedlikehold	0	0
Eksterne tjenester	2 460	3 500
Møter, kurs og trykksaker	1 351	230
Telefon, porto og transportkostnader	105	10
Innkjøp og drift IKT	101	64
Reisekostnader	169	300
Markedsaktiviteter	2	0
Andre kostnader	0	0
Ekstern støtte	0	0
Innkjøp adm.tjenester	42	43
Andel Animaliakostnader	171	159
Interne tjenester Animalia	370	100
Sum kostnader	6 890	6 547
Resultat	-15	4

Salgsinntekter er for det meste kurs.

Oversikt over utgifter i kontrollprogrammet for BRSV og BCoV i 2019 inngår i regnskapet for HTS.

Ekstra tjenester, største post analyser ved Tine Mastittlaboratorium og kjøp og pakking av utstyr.	2 625 500
Porto innsending av prøveutstyr og prøver	127 219
Reisekostnader	99 776
Annet, herunder Finnøyprosjektet med 120 000)	348 488
Totalt	3 201 494

Som vist under er regnskapet for HT-storfe gjennomgått av revisor.

Uavhengig revisors beretning

Til Landbruksdirektoratet

Konklusjon

Vi har kontrollert prosjektrekskapene for Animalia AS for "Helsetjenesten for storfe 2019" og for «KOORIMP 2019» som en del av faglige tiltak i melkesektoren. Prosjektrekskapet består av følgende oppstilling:

- 1) Oppstilling over inntekter og kostnader for Helsetjenesten for storfe som viser at kr 3.700.000,- av omsetningsavgiften er benyttet
- 2) Oppstilling over inntekter og kostnader KOORIMP som viser at kr 450.000,- av omsetningsavgiften er benyttet

Etter vår mening er prosjektrekskapet for "Helsetjenesten for storfe 2019" og for «KOORIMP 2019» i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med grunnlaget for regnskapsavleggelse fra Landbruksdirektoratet.